

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2021. gada 4. jūnijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Aivara Lemberga (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 83/2021) un tā papildinājumus (reģ. Nr. L-415 un reģ. Nr. L-443),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Pašvaldības domes vēlēšanu likuma 32. panta ceturto un astoto daļu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 101. pantam un attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju par spēkā neesošu no 2021. gada 5. jūnija.

2. Pašvaldības domes vēlēšanu likuma 32. panta ceturtnā daļa noteic:

“Balsošana vēlētajā atrašanās vietā notiek tikai tad, ja vēlētais atrodas tā vēlēšanu apgabala teritorijā, kura vēlētāju sarakstā viņš ir reģistrēts.”

Savukārt šā likuma 32. panta astotā daļa paredz:

“Aizdomās turētajām, apsūdzētajām vai tiesājamām personām, kurām kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums, balsošana tiek organizēta šo personu atrašanās vietā šā panta pirmajā un ceturtajā daļā noteiktajā kārtībā.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesas kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam tiesības iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai ir personai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka

juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu pamatot.

6.1. Ar Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas 2021. gada 22. februāra saīsināto spriedumu Pieteikuma iesniedzējam citstarp kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums, un viņš atrodas Rīgas Centrālcietumā. Pieteikuma iesniedzējs ir reģistrēts Ventspils pilsētas vēlēšanu reģistrā, un viņa vēlēšanu apgabals ir Ventspils valstspilsētas pašvaldība. Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, ar apstrīdētajām normām tiek aizskartas viņam Satversmes 101. pantā noteiktās pamattiesības, jo šīs normas liegšot viņam iespēju balsot Ventspils valstspilsētas domes 2021. gada 5. jūnija vēlēšanās. Proti, apstrīdētās normas neparedz iespēju balsot pašvaldības domes vēlēšanās tiem Latvijas pilsoņiem, kuriem kā drošības līdzeklis ir piemērots apcietinājums un kuri atrodas brīvības atņemšanas vietā, kas nav tā apgabala teritorijā, kura vēlēšanu sarakstā pilsonis ir reģistrēts.

6.2. Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma radījusi vai rada nelabvēlīgas sekas pieteikuma iesniedzējam. Apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas pieteikuma iesniedzējam arī tad, ja tiesību norma jau tagad liek personai pieņemt lēmumus, kuru vēlāka grozīšana nebūs iespējama un ir skaidri noteicams, ka un kā personas tiesības nākotnē tiks aizskartas. Iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jānorāda objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturo viņa pamattiesību aizskārumu un ļauj konstatēt tā rašanās brīdi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 16.3. un 22.3. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzēja pamattiesību aizskārums sagaidāms nākotnē – 2021. gada 5. jūnijā, kad Latvijā notiks pašvaldību domju vēlēšanas.

Konstitucionālajā sūdzībā ir ietverts pamatojums tam, ka apstrīdētās normas tiks piemērotas attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju. Pieteikuma iesniedzējs ir juridiski pamatojis, ka apstrīdētās normas liegs viņam tiesības balsot pašvaldības domes vēlēšanās, tāvad ierobežos tiesības piedalīties pašvaldības darbībā. Tādējādi

pieteikumā ir sniegts pamatojums tam, ka un kā Pieteikuma iesniedzēja tiesības nākotnē tiks aizskartas

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Ņemot vērā to, ka pieteikumā ir pamatots, ka apstrīdētās normas radīs Pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārumu nākotnē, uz pieteikumu nav attiecināmas Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā un ceturtajā daļā noteiktās prasības.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 101. pantam. Tam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Pašvaldības domes vēlēšanu likuma 32. panta ceturtais un astotās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 101. pantam” pēc Aivara Lemberga pieteikuma (pieteikums Nr. 83/2021).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2021. gada 4. augustam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Sanita Osipova